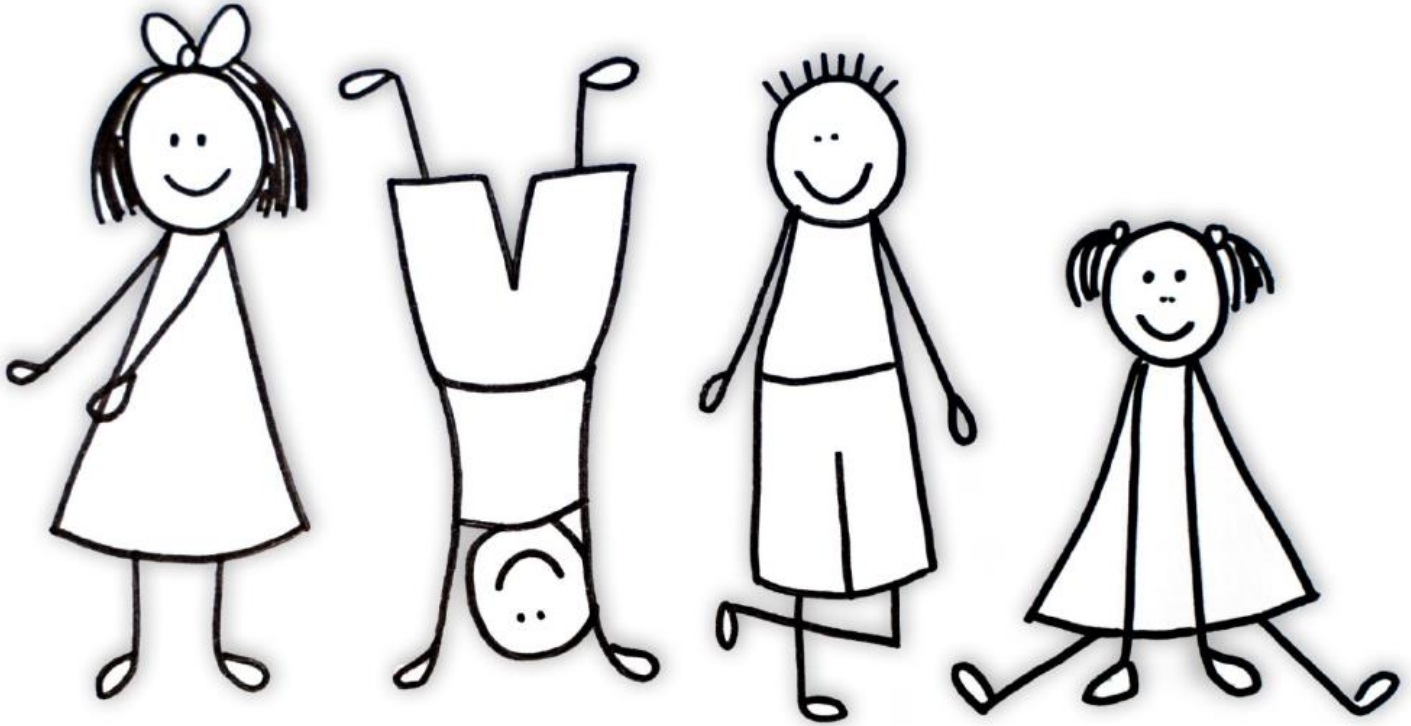

ALLE KROPPE MED

Voksenstyret fællesskabsleg, hvor alle børn er med til at finde på aktiviteter.

Sådan gør du:

- Fordel jer på gulvet, så alle har god plads til at kunne bevæge sig uden at støde ind i andre.
- Fortæl, at legen går ud på, at alle skal gøre det samme som de andre, så alle kroppe er med i legen.
- Sig, at I skal skiftes, og at du vil begynde med at finde på.
- Læg ud med enten at lave en fjollet bevægelse, klappe med hænderne mellem benene eller trampe rytmisk i gulvet.
- Inviter børnene til at gøre det samme som dig.
- Når alle er med får børnene på skift lov til at bestemme, hvad I skal gøre.
- Italesæt børnenes påfund positivt og udvid det evt. Du kan fx sige: "Se XX, hun skyder ryg som en kat", hvorefter du bevæger dig som barnet og evt. tilføjer et 'miau'.
- Se og kommenter positivt undervejs, så alle børn føler sig set og anerkendt som vigtige deltagere i legen.

Mål:

At børnene oplever glæden ved at bevæge sig sammen, og at de alle bidrager aktivt til den fælles leg.

Øvelsen træner børnenes kropsbevidsthed og opmærksomhed på hvordan de selv og andre kan vise forskellige udtryk med deres kroppe

Når I leger 'Alle kroppe med', arbejder I inden for lærerplanstemaerne 'social udvikling' og 'krop, sanser og bevægelse'.

BØRNENE VÆLGER

Børnene inddrages og er medbestemmende i hvad der skal ske i løbet af dagen eller ugen.

Sådan gør du:

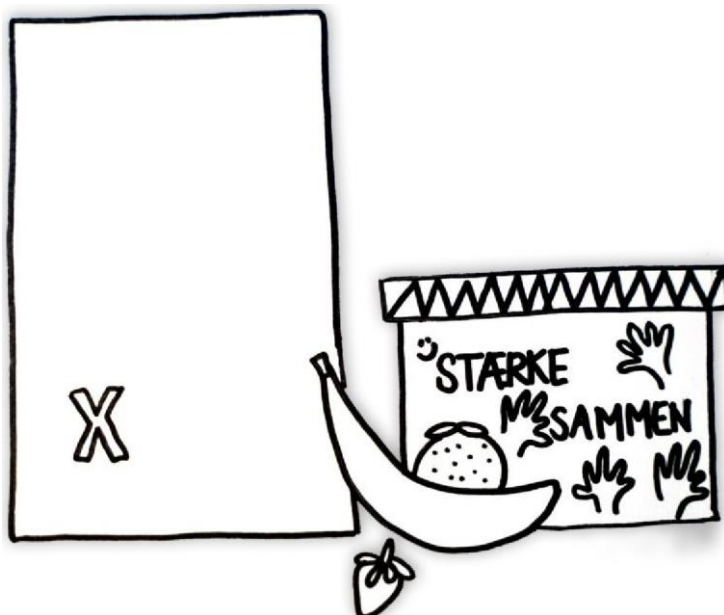
- Fortæl børnene at i dag/eller de kommende dage (det er op til jer at afgrænse ift. Hvad der giver mening) er de med til at bestemme hvad I skal lave.
- Fortæl børnene at børn også gerne må bestemme og fortælle hvad de kan lide at lave.
- Inddel børnene i små grupper og fortæl dem, at de skal snakke om/tegne hvad de har lyst til at lave.
- Når alle børnene har fundet ud af hvad de gerne vil lave, snakker I om det sammen/kigger på tegningerne.

Mål:

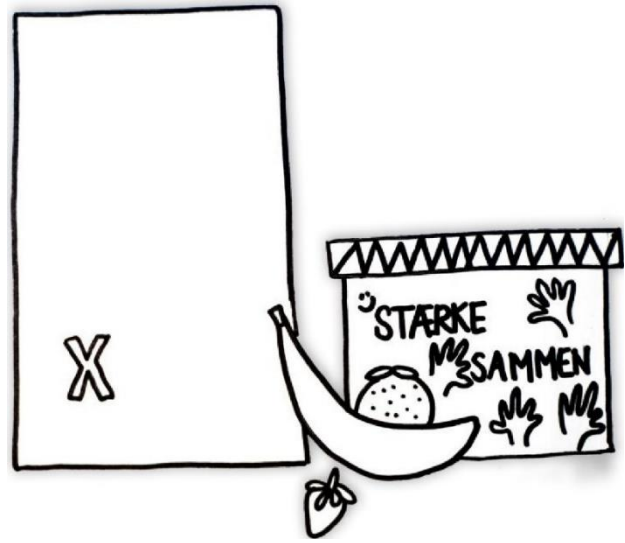
Børnene lærer at de har en stemme i fællesskabet, og at det kan være sjovt at være med til at bestemme. Når I laver 'Børnene bestemmer', arbejder I både med børnene sociale udvikling og med deres alsidige, personlig udvikling og giver dem mulighed for at føle sig hørt og inddraget.

Tip:

Denne øvelse skal selvfølgelig passe ind i dagligdagen og kræver, at de voksne er villige til at træde et skridt tilbage og give børnene styringen. Det skal selvfølgelig være realistiske ting og ikke en tur i Lalandia. Små ting, som hvad I skal spise til frugt, hvem der skal sidde hvor eller hvilken leg I skal lege, kan give børnene en følelse af at blive lyttet til og styrke deres selvværd og selvtillid.

BØRNEVALG

Denne aktivitet egner sig bedst til de større børn

Tema: Lad børnene gøre sig erfaringer som demokratiske medborgere og hjælp dem med at arrangere og gennemføre et valg. De større børn er med i arrangørgruppen, og alle børn kan stemme om noget, som er relevant for dem. Fx om hvad de skal have til frugt i næste uge - eller hvor den næste udflugt skal gå hen.

Det er oplagt at gennemføre valget i forbindelse med Børnerettighedsdagen den 20. november. Det er dagen, hvor FN's børnekonvention blev underskrevet første gang i 1989, men valget kan naturligvis foregå på alle tider af året.

Denne aktivitet vil typiske kræve flere dage med forberedelser inden valget.

Materialer:

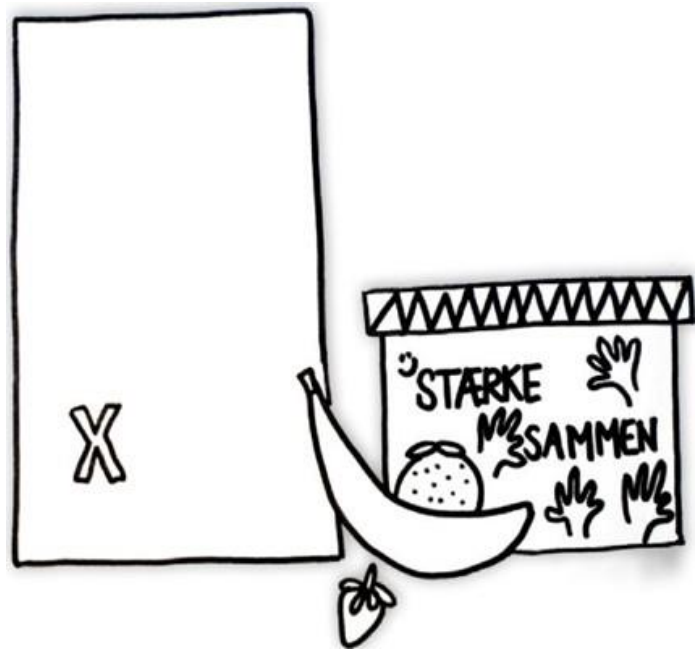
- A3 papir til valgplakater
- Maling/ tusser
- Stemmesedler (børnenes design)
- Skotøjsæske(r) til stemmeurne(r)

Sådan gør du:

Første fase - Valg af valgtema og samtale om at stemme og bestemme

- Saml de ældste børn i gruppen og fortæl dem, at de skal hjælpe jer med at planlægge og arrangere et valg for alle børnene.
- Tal om, hvad et valg er - og hvad det vil sige at stemme.
- Spørg om deres erfaringer med at stemme om noget. Og om hvad forskellen er på at stemme og at bestemme.
- Fortæl kort, at alle børn har rettigheder - og forklar hvad rettigheder af. (Vis dem plakaten og giv eksempler)
- Spørg børnene, om der er ting i dagligdagen, de godt kunne tænke sig at være mere med til at bestemme, fx hvad de får til frugt, hvilke lege, de vil lege og andre lignende realistiske forslag. Spørg i første omgang om noget, som relaterer sig til deres dagligdag i enten institutionen eller skolen.
- Lad derefter børnene komme med deres bud på, hvad valgets tema skal være. Stem evt. om det ved håndsoprækning.
 - Afslut første fase og fortsæt planlægningen en anden gang.

BØRNEVALG

(Børnevalg fortsat)

Anden fase - Valgforberedelser - praktiske opgaver

- Saml igen de ældste børn og tal med dem om, hvad de skal forberede for at blive klar til valgdagen. Opgaver de som minimum skal løse inden valget:
 - Tjekke med lederen, at de godt må afholde valg om deres valgte tema.
 - Aftale, hvordan de skal informere de andre børn om valget. (Ud over plakater)
 - Lave stemmeurner. Det kan være små lukkede papirkasser eller rengjorte mælkekartoner, hvor de putter stemmer ind gennem skruelåget.
 - Designe og tegne stemmesedler (som de skal kopiere og klippe ud).
 - Tegne valgplakater (som de skal hænge op på synlige steder).
 - Aftale hvor valget skal foregå og hvordan. (Hemmelig afstemning?)
 - Aftale hvem, der gør hvad på valgdagen. (Fx Hvem åbner valget, hvem deler stemmesedler ud? Hvem optæller stemmerne? Hvem udråber resultatet?)
 - Aftale, om der skal være valgfest for alle efter valget.

Tredje fase - Børnevalg - valgdagen

- Saml de ældste børn og gennemgå planen for dagen med dem igen, så alle ved, hvad deres rolle er.
- Igangsæt valghandlingen og evt. valgfest

Mål:

At børnene gør sig egne erfaringer med demokrati og medbestemmelse. Børnene skal opleve, at deres synspunkter er vigtige, og at de bliver taget alvorligt, når de udtrykker deres mening.

Når I afholder 'Børnevalg', arbejder I bl.a. inden for lærerplanstemaerne 'kommunikation og sprog' samt børnenes 'alsidige, personlige udvikling.

Tip:

Læs evt. mere om demokrati og medbestemmelse i børnehøjde på emu.dk (søg på: [demokrati og medbestemmelse i børnehøjde](#))

FÆLLES KIMS LEG

Materialer

- Ti-femten velkendte ting fra stuen (der skal være flere ting, end der er børn, der deltager i legen)
- Et tæppe
- Talerøret fra STÆRKE SAMMEN kassen

Sådan gør du:

- Find ti- femten ting fra stuen og læg dem under et tæppe, så børnene ikke kan se dem.
- Forklar, at I skal lege 'Kims leg', hvor det gælder om at hjælpe hinanden med at huske så meget som muligt.
- Fjern tæppet og lad børnene kigge på tingene i ½-1 minut.
- Læg tæppet hen over tingene og bed børnene om at nævne det, de kan huske. (Du kan evt. hive tingene frem, efterhånden som de nævner dem.
- Gentag evt. øvelsen flere gange, så børnene oplever en fælles succes. Du kan altid variere sværhedsgraden ved at justere på antallet af ting.

Mål:

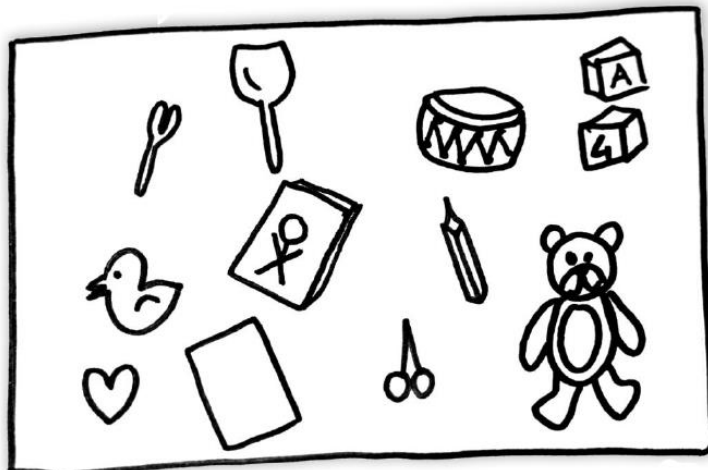
At styrke fællesskabet. Børnene skal opleve, at de kan mere, når de arbejder sammen, end når de er hver for sig.

Når I leger 'Kims leg', arbejder I både med børnenes sociale udvikling og med deres alsidige, personlig udvikling.

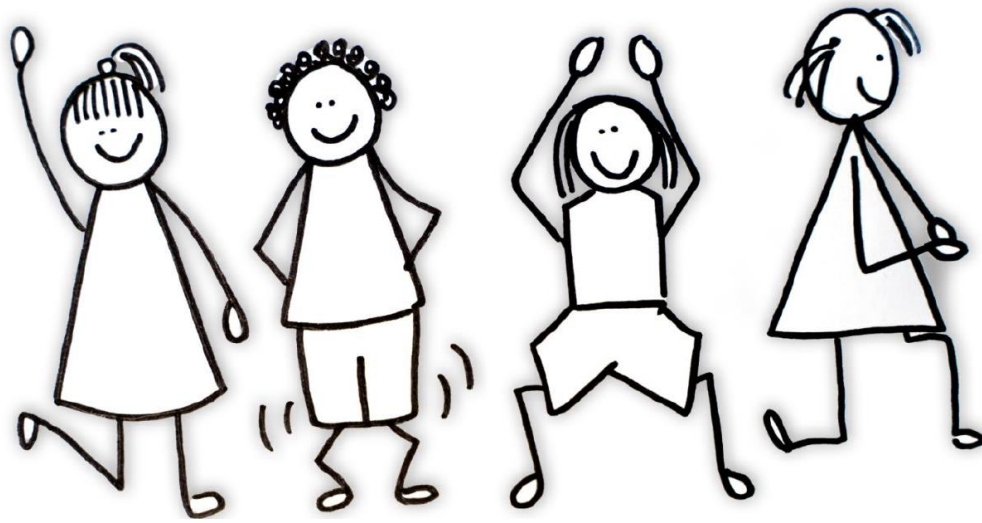
Tip:

Du kan evt. lægge en masse ting fra stuen i nærheden (både de ting, som er under tæppet og andre). Så kan børnene lede der og finde tingene, hvis de mangler ord til at benævne dem, eller bare har brug for hjælp til at huske, hvad de så.

Brug gerne jeres talerør, så børnene ikke gætter i munden på hinanden.

GAKKEDE GANGARTER

Sjov leg hvor alle skal efterligne hinanden.

Sådan gør du:

- Saml børnene og fortæl dem, at I nu skal efterligne hinanden.
- Fortæl, at den der går forrest, bestemmer hvordan de andre skal gå - ligesom kongens efterfølger.
- Fortæl børnene at de selv bestemmer - giv eksempler som at hinke, hoppe, gå baglæns, snurre rundt, svinge med armene eller gå på tæer.
- Fortæl børnene, at når du siger skift, skal den der gik forrest gå ned bagerst i rækken, så alle får lov til at bestemme.
- Start selv med at gå forrest, og vis en sjov måde at gå på.

Mål:

At børnene oplever glæden ved at bevæge sig sammen, og at de alle bidrager aktivt til den fælles leg.

Tip:

Legen kan både leges indenfor og udenfor.

Brug eventuelt talerøret, så den der går forrest har noget at 'støtte' sig til.

Hvis et barn ikke har lyst til at gå forrest eller kan finde på en sjov måde at gå på, er det en god ide, at du går forrest sammen med barnet og hjælper med at finde på noget.

Når I leger 'Gakkede gangarter', arbejder I både med børnenes sociale udvikling og med deres alsidige, personlig udviklin.

HVISKELEG

Sådan gør du:

1. Bed børnene om at sætte sig i en rundkreds.
2. Fortæl, at I nu skal lege en hviskeleg – en leg hvor I skal hviske et ord til hinanden, og hvor ordet skal hele vejen rundt i rundkredsen.
3. Fortæl børnene, at de skal hviske det ord videre, som de har hørt. Det kan godt være, at de hører et andet ord, end det der egentlig blev sagt – og det er helt okay.
4. Når ordet er blevet hvisket hele vejen rundt, skal den sidste person i rundkredsen sige ordet højt.
5. Start med at hviske et ord til det barn, der sidder ved siden af dig.
6. Hvisk gode og positive ord til barnet (fx: kærlighed, venskab, sommerferie).

Mål:

At skabe nærhed og at styrke børnenes koncentration, samarbejde og fællesskab.

Tip:

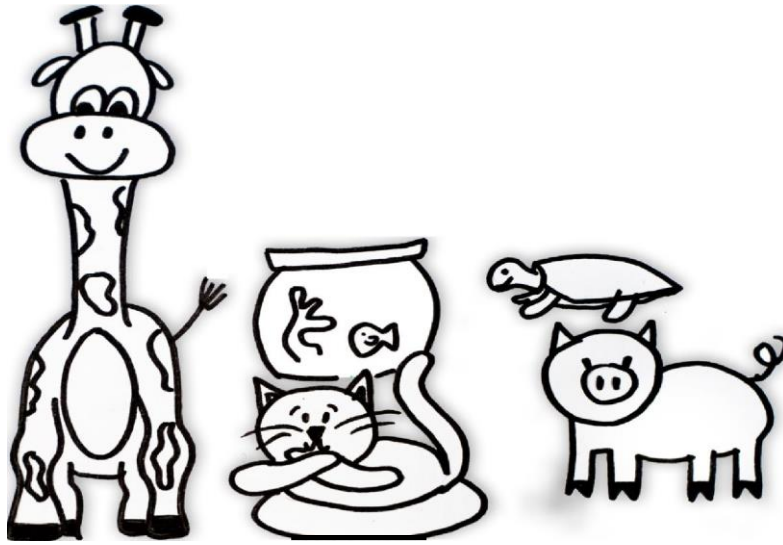
Brug kun positive ord. I en gruppe med ældre børn, kan børnene skiftes til at starte med at sige et ord. Dog skal I understrege, at de kun må sige positive ord, som man bliver glad af at høre.

Denne leg kan for nogle børn opleves som grænseoverskridende – både fordi man sidder så tæt på hinanden, men også hvis de synes det er pinligt eller ubehageligt, hvis man ikke kan høre det ord, der bliver hvisket. Hvis I oplever, at børnene reagerer sådan på legen, er det en god ide, at I løbende vender tilbage til legen, da børnene på den måde kan blive fortrolige med den og dermed være med til at styrke fællesskabsfølelsen i gruppen, når de kan grine med hinanden eller kommer til at lykkes med at få hvisket det rigtige ord. Det er selvfølgelig vigtigt at I italesætter og anerkender børnenes reaktioner på legen. Fortæl eksempelvis børnene, at det netop er det STÆRKE SAMMEN-sangen handler om, at vi hjælper hinanden med at komme igennem legen sammen.

Variation:

Hvis børnene synes, at legen er svær, udfordrende eller grænseoverskridende kan I prøve at sende et håndtryk rundt i rundkredsen. Start med at give det første barn et håndtryk og bed ham/hende om at give det næste barn et håndtryk, indtil håndtrykket er kommet hele vejen rundt. I denne variation af legen, er der stadig fokus på samarbejde og børnenes koncentration. Fortæl børnene at det håndtryk, de sender videre, ikke må være hårdt, så det gør ondt.

MIT YNDLINGSDYR

Styrk fællesskabet ved at lære hinanden bedre at kende i denne rundkredsleg. Børnene er både i tale- og lytteposition og får ny viden om, hvad de andre kan lide...

Sådan gør du:

?

- Stil jer i en rundkreds og forklar, at I nu både skal øve jer i at fortælle hinanden, hvad I allerbedst kan lide. Samtidig skal I lytte godt efter, hvad de andre fortæller jer. (Spørg om de kender udtrykket "yndlings", og forklar det evt.)
- Begynd med dig selv ved at sige: "Mit yndlingsdyr er en... Hvad er dit yndlingsdyr?"
- Barnet ved din side svarer: "Mit yndlingsdyr er en... Hvad er dit yndlingsdyr?" osv.
- Når alle har sagt deres yndlingsdyr, kan I tage en ny runde fx med yndlingsmad. Her skal I både huske, hvad I får at vide og selv fortælle om jeres yndlingsmad. Læg igen ud fx ved at sige. "Min yndlingsmad er... Hvad er din yndlingsmad?"
- Barnet ved siden af dig svarer: "Nå, du kan lide Min yndlingsmad er pizza... Hvad er din yndlingsmad? (henvendt til det næste barn i rundkredsen, der fortsætter på samme måde.)
- Til slut kan du, hvis børnene stadig kan koncentrere sig, lave en hurtig runde, hvor alle får mulighed for at sige en ting (yndlingsdyr eller yndlingsmad), som de kan huske, at en anden har sagt. Fx: "Jeg kan huske, at ... 's yndlingsdyr er et firben..."

Mål:

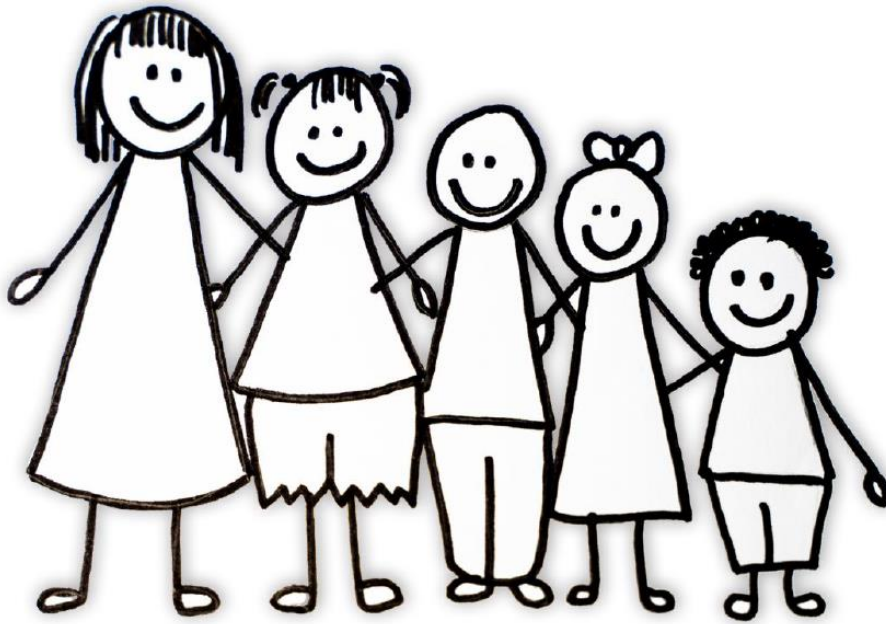
At vække børnenes interesse for hinanden ved at tale om ting, som børnene synes godt om. Børnene skal opleve, at andre lytter til dem, og at de lytter til andre.

Når I laver øvelsen med 'Mit yndlingsdyr', arbejder I inden for lærerplanstemaerne 'sprog og kommunikation' og 'social udvikling'.

Tip:

Hvis du laver øvelsen med de ældste børn, kan du fx gøre legen lidt sværere ved at bede børnene om at se hinanden i øjnene, når de fortæller om deres yndlingsdyr og nævne hinandens navne, når de gentager, hvad de har hørt den anden sige.

RÆKKEFØLGER

Sjov samarbejdsleg, hvor børnene i mindre grupper skal stille sig i rækkefølge efter forskellige kriterier.

Sådan gør du:

- Inddel børnene i grupper med max seks til otte børn. (De yngste børn skal højst være tre - fire personer).
- Fortæl, at de om lidt skal stille sig i rækkefølge efter forskellige ting, du siger.
- Bed derefter børnene om at stille sig i rækkefølge efter fx:
 - Højde
 - Hårlængde
 - Størrelsen af fødder
 - Tommeltotlængde
- Husk at angive, hvor den højeste/ længste/største skal stå og hvor den laveste/ korteste/ mindste skal stå.
- Slut af med at spørge børnene om, hvad de syntes om legen, og om de syntes, de lærte noget, da de legede den.

Mål:

At styrke børnenes evner til at arbejde sammen og lære noget nyt om hinanden.

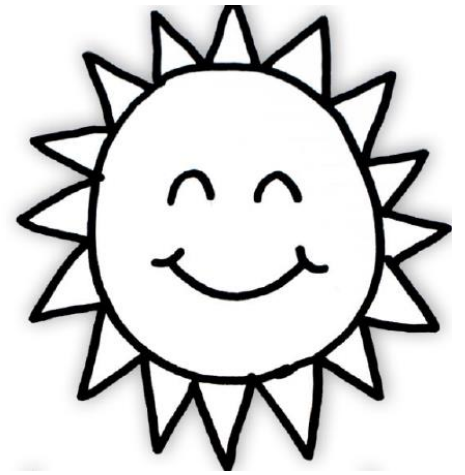
Lærerplanstemaer: Når børnene arbejder sammen om at lave 'Rækkefølger' arbejder I især med børnene sociale udvikling.

Tip:

Hvis du vil gøre legen lidt sværere, kan du fx bede børnene om kun at måtte kommunikere med fagter, når de laver rækkefølgerne.

SOLEN SKINNER

PÅ

Styrk følelsen af fællesskab ved at lad børnene opdage nogle af alle de ting, børnene har til fælles, som de måske ikke er klar over. 'Solen skinner på' giver børnene ny viden om hinanden, der kan bidrage til sammenholdet.

Materialer

- Evt. et kamera (så du kan tage billeder af de forskellige fællesskaber og hænge dem op).

Sådan gør du:

- Lad børnene stå i en halvcirkel foran dig.
- Forklar, at I skal lege 'Solen skinner på', og at I måske kommer til at lære noget nyt om hinanden.
- Når du siger "*solen skinner på alle, som...*" skal alle, der har det sådan, komme hen til dig og stille sig som en gruppe foran de andre.
- Start med noget, som du ved, alle har til fælles, så de oplever sig som en naturlig del af gruppen Fx:
- *Solen skinner på alle, som går i (navnet jeres gruppe eller klasse)*
- Fortsæt med andre fællestræk som en større eller mindre del vil kunne genkende sig selv i - fx:
 - Solen skinner på alle, som kan lide at klatre
 - Solen skinner på alle, som har en søster/ bror
 - Solen skinner på alle, som kan lide is
 - Solen skinner på alle, som spiser frugt hver dag
 - Solen skinner på alle, som har været i biografen
 - Solen skinner på alle, som ikke kan lide rosiner
 - Solen skinner på alle, som kan lide mælk
 - Solen skinner på alle, dem som kan lide is
- Afslut med en kort opsamling, hvor du spørger børnene, om de har fået ny viden om nogle af de andre, som de ikke vidste før...

Mål:

At styrke børnenes følelse af fællesskab.

Når I leger 'Solen skinner på', arbejder I både med børnenes sociale alsidige og personlig udvikling.

Tip:

Vær opmærksom på at der i nogle børnegrupper kan være uskrevne regler om, hvad der er sejt og ikke sejt. Det kan være sårbart for børnene, hvis der bliver nævnt et emne som ikke er sejt.

TØMMERFLÅDER

Hop fra tømmerflåde til tømmerflåde og hjælp hinanden, så ingen ender i havet. Samarbejdsleg, hvor børnene ud over at redde sig selv også skal holde øje med, hvem der har brug for en hjælpende hånd.

Materialer:

- Hulahopringe (alternativt kan I bruge papstykker, sammenbundne reb eller andet, I har til rådighed).

Sådan gør du:

- Læg et antal hulahopringe ud på gulvet (næsten lige så mange, som der er børn).
- Fortæl, at I nu leger, at gulvet er havet, og at hulahopringene er tømmerflåder. Det gælder om at hjælpe hinanden og give plads til hinanden, så ingen falder i vandet.
- Bed børnene om at fordele sig på tømmerflåderne. De må gerne være flere på hver flåde.
- Fortæl dem, at når du siger "flyt flåde", så skal alle børnene hoppe over på en ny tømmerflåde. Her skal de være opmærksomme på at hjælpe hinanden, så alle finder plads.
- Sig: "Flyt flåde", og fjern samtidig en hulahopring.
- Fortsæt sådan, så udfordringen stiger i takt med, at der bliver færre 'tømmerflåder'. Læg mærke til, det børnene gør godt.
- Stop legen, mens børnene stadig har succes, og slut af med at fortælle dem, det, du lagde mærke til, gik godt i legen.

Mål:

At styrke fællesskabet og følelsen af samhørighed. Det er også et mål, at børnene får blik for hinanden, at de hjælper hinanden og oplever succes med at arbejde sammen.

Lærerplanstemaer: Når I leger 'Tømmerflåder', arbejder I både med børnenes sociale udvikling og med udvikling af krop, sanser og bevægelse.

